

"חייב אדם להיות ערב לעמו"

עשרים שנה לפטירתו של הרב משה צבי נדריה זצ"ל

מערך פעילות

בית ד' - י'

מתיבה: ענת שפירא

מערך פעילות

עשרים שנה לפטירתו של הרב משה צבי נריה זצ"ל

השבוע יחול יום השנה ה-20 להסתלקותו של מו"ר הרב משה צבי נריה זצ"ל. אורי אליצור כתב עליו: "לרבי עקיבא, היו לפי האגדה, 24,000 תלמידים. תמיד חשבתי שזו מן הפלגה של אגדות... שהרי אין אדם יכול בשנות חייו בעולם הזה להעמיד באמת רבבות תלמידים, פשוטו כמשמעו. והנה, איתנו בימינו, ישנו איש שיש לו ממש כפשוטו - רבבות תלמידים חיים וקיימים ונוהגים כבוד זה בזה". לא ניתן לדמיין את פניה של הציונות-הדתית ללא פועלו הרוחני-חינוכי-ציבורי. השפעתו על עולם התורה, החינוך הייתה מכרעת. הוא שייסד את ישיבת בני-עקיבא כפר הרואה ועיצב את בשורתה וממנה צמחו מוסדות נוספים בכל רחבי הארץ; הוא שגיבש דפוס ארצישראלי ייחודי של חינוך תורני-ציוני; ובה בעת, השפעתו על אופיה ודרכה של תנועת הנוער בני-עקיבא הייתה אדירה. הוא שתרם לעיצוב דמותו של יום העצמאות ותפילותיו בדרכנו הדתית-לאומית; הוא שכתב שירים; הוא ששירת כחבר כנסת; הוא שכתב ספרים רבים על מורו, הראי"ה קוק זצ"ל והנגיש את דמותו; הוא שזכה בפרס ישראל; הוא שחי בצניעות אישית והאיר פנים לכל אדם; הוא שלא בכדי כונה "אבי דור הכיפות הסרוגות"; הוא שמילותיו האחרונות "קדושה אני מבקש" מסכמות במידה רבה את אומר חייו. בפעילות זו רצינו להציע "טעימה" קצרה מדמותו ופועלו של הרב משה צבי נריה, לחבר את תלמידינו וילדינו לדמותו המיוחדת ולברר כיצד ממשיכים אנחנו כיום ללכת לאורו

מטרות:

1. התלמיד יכיר את דמותו ופועלו של הרב נריה
2. התלמיד ילמד על המושג "ערבות"
3. התלמיד יתחקה אחר העיקרון של "ערבות" בחייו של הרב נריה

אוכלוסיית היעד: כיתות ד - ו

משך הפעילות: 45 דקות

עזרים:

מצגת מלווה
סרט
כרטיסיות סיפורים
דף לימוד

מהלך ההפעלה בנקודות

- משימת פתיחה
- סרט - "הרב של כולם"
- דיון בעקבות הסרט
- לימוד עקרון הערבות
- סיפורים לדמותו של הרב נריה זצ"ל
- אסיף - לחיות לאורו - "כתב ערבות כיתתי"

"חייב אדם להיות ערב לעמו"

מהלך הפעילות

שלב א - משחק פתיחה

נבקש מהילדים ליצור את המילים "הרב נריה" בעזרת חפצים מתוך הקלמר על כל אחד מהתלמידים לתת "חפץ" אחד לטובת המשימה (אפשר שכל אחד בתורו יגש לשים את החפץ שלו על פי הסדר, אפשרות נוספת לאסוף את כל החפצים בקערה ואחד התלמידים ינסה ליצור את המילים) לאחר שהמשימה הושלמה נדון עם הילדים

- האם אפשר היה להצליח בלי שכל אחד מהילדים יתן את החלק שלו?
- האם לבד אפשר להשלים את המשימה?

יתכן כי אם אחד מהילדים לא היה נותן את החפץ שלו היה אפשר לצלוח את המשימה, אבל אם כולם היו חשבים כך, לא היה אפשר להצליח. כל אחד ואחד חשוב ונותן את החלק שלו למען משימה כללית וגדולה.

היום אנחנו הולכים להיפגש עם דמות מיוחדת, הרב נריה ולשמוע מה הוא יכול ללמד אותנו.

שלב ב - צפייה בסרט "הרב של כולם"

שלב ג - דיון מונחה

- מה למדנו על הרב נריה?
- למה שולח המדריך את יואב לאסוף מחטים?

המדריך שולח את יואב למסע בעקבות הרב נריה, יואב מגיע לישיבה כשהוא לא מכיר את השפה של ה"יחד", המדריך מבקש ללמד אותו מסר חשוב

• מה בא ללמד אותנו הסיפור של איסוף המחטים?

• הרב נריה היה אוסף בכל יום מחט אחת קטנה, לכאורה נראה הדבר תמוה ולא מובן, יש כל כך הרבה מחטים ואין סיכוי לנקות את כל השביל והוא מרים מחט אחת בלבד. בכל יום מחט אחת. אלא שזה היה סיפור חיוני. הרב נריה האמין ש ערך גדול יכול להיבנות אך ורק על גבי הרבה מעשים קטנים. הוא יכל לראות את המחט הקטנה, לצד השביל הגדול מלא המחטים, את הפרטים הקטנים לצד המשימה הגדולה, הוא האמין בכל ליבו בשינוי שהוא אפשרי, שהמהפכה מתחילה בצעדים קטנים הוא התחיל והקים ישיבה קטנה, 13 חברים ועוד ישיבה ועוד אולפנא ועוד סניף ועוד מפעל ועוד דבר גדול וקטן ויצר מהפכה ענקית.

הרב נריה לא חייב או לימד לעשות דברים גדולים, ובבת אחת

אלא האמין במעשים קטנים יום יומיים

עוד מעשה טוב

עוד שיעור

או תלמיד

או מילה טובה

עוד ישיבה

עוד נר ועוד נר

לא צריך להבה גדולה ושורפת או מדורה נוראית

אלא כל אחד במקומו יוסיף עוד חיוך ועוד מעט אור בנשמה של מישהו

ובסוף יהיה אור גדול

לכן כנראה קרא לעצמו נריה.

"חייב אדם להיות ערב לעמו"

הסיפור הזה הוא סיפור אמיתי על ר"מ בכפר הרא"ה בשם הרב יעקב פיישר (כבר זמן רב עומד בראש ישיבת נוה שמואל אפרת) שהתפלל לראות על פעם את מעשה הרב להתכופף ולהרים עוד מחט

מספר הרב יעקב פיישר:

שבע שנים עבדתי בישיבה שבראש הגבעה, ויהיו בעיני כימים אחדים באהבתי אותה- באהבתי אותו. קרוב הייתי אצלו, ולא אחד שאלתי: מנין לאיש הצנום הזה כוח כה הרבה, וגודל שכזה לחולל ולנהל מפעלים כה עצומים!?

מעשה שראיתי, ונתחווה לי תמיהתי באחת. סמוך היה בית הרמי"ם הישן בו גרנו, אל השביל העולה אל הישיבה וצופה אליו. זה השביל עליו היה גם הרב עושה דרכו לישיבה וממנה, והשביל- מרובד מחטי אורן שנשרו מעצי החורשה הסמוכה. הרב צועד, ואצילות צעידתו נמרצת, לפתע מתכופף, מרים עלה אחד- מחט קטנה של אורן- נושאה בכפו כאשר ישא האומן את היונק, ומניחה אחר כבוד במיכל האשפה. כך בכל פעם מחדש- מחט אחת מתוך הרבבות הרבות שעל השביל הוא מרים ומכנה. ראיתי, ויהי זה לפלא (למען האמת, קשה היה לכובש חיוך של מבוכה לנוכח המחזה). יום אחד אזרתי עוז ושאלתיו לפשר העניין. והוא כמו חיכה כל ימיו רק לזו השאלה, נתחייך חיוכו הטוב והכובש וענה לי מינה וביה: "ר' יעקב, המחט האחת הזו שוב לא תהיה עוד על השביל" ... או אז נתברר לי הכל למפרע, וכברק נחשף לעיני סוד עוצמתו של האיש. עוד עלה ועוד אחד, מחט ועוד מחט, עוד מילה ועוד אחת- ותורה גדולה נרקמת. עוד תלמיד ועוד אחד, עוד ישיבה ועוד אולפנא, עוד נדבך ועוד קומה- ובניין גדול של אור, להבה גדולה של חום- מכוח נר קטן של אמונה גדולה.

נשאל את הילדים:

- איזה שינוי עובר יואב?
- מה עוזר לו לעבור את השינוי הזה?
- מה המפגש עם הרב נריה עזר ליואב להבין?

• מה מיוחד בלימוד התורה של הרב נריה?

הרב פתחיה, בנו של הרב נריה, סיפר לנו בסרט על לימוד התורה של הרב, שהיה לומד ויושב וזה היה עיקר חייו, אלא שהוא החליט להוציא את התורה מבית המדרש ולתרגם אותה לחיים מעשיים בארץ ישראל.

"מתוך לימוד התורה הוא הבין שצריך לצאת ולפעול למען עם ישראל, לקום בבוקר ולשאול מה אני יכול לעשות היום כדי לקדם את עם ישראל קדימה, לעסוק במחקר, בחקלאות, בבטחון, לעסוק בכל תחומי החיים בארץ ישראל מתוך תורה התורה יצאה מהספרים ונכתבה בשטח. האותיות מהספרים נכתבו בלבבות התלמידים".

שלב ד - לימוד עקרון הערבות

מה היה העיקרון שהיה חשוב לרב נריה?
ערבות

הרב נריה היה אומר

"כל אדם מחויב לחשוב על עם ישראל"

לדאוג לעם ישראל

ולראות את עצמו ערב לעם ישראל"

מה זה אומר? מה פירוש המושג ערבות?

נדגים באמצעות משחק:

נבנה מגדל של כוסות חד פעמיות (אפשר להסתפק ב6 כוסות בשביל ההדגמה)

"חייב אדם להיות ערב לעמו"

נזמין את אחד הילדים לנסות להוציא את אחת הכוסות מהקומה התחתונה.
(מובן שהמגדל יתפרק, אפשר לתת לילדים נוספים להתנסות) ונשאל:
מדוע המגדל התפרק?

הכוסות בנויות אחת על השנייה, ברגע שמוציאים אחת, המגדל לא עומד
הכוסות הללו הם משל לעם ישראל

ככה גם בעם ישראל, אומרים שכל ישראל ערבים זה לזה. זה אומר שכולנו אחראיים, קשורים, משפיעים ומעו-
רבים אחד עם השני..

כל אחד מהחברה בישראל הוא חלק מתוך השלם, אנחנו מעורבים ומעורבבים אלו באלו. כמו במשפחה אחת
גדולה שכל אחד הוא חלק אחד מתוך השלם.

זה כמו – מיץ!

נדגים לילדים:

נוציא כוס ומוזג בה מים.

נוציא כוס נוספת ונמזוג בה מיץ

אם אנחנו מערבבים את המיץ והמים = אפשר להפריד ביניהם? למה?

כי זה מעורבב

בדיוק כך עם ישראל. אנחנו ערבים זה לזה – מעורבבים זה לזה.

ערבות פירושו – אחריות, מעורבות

פירוש נוסף למושג ערבות – הוא לשון ערב לחיך, ערבות – מתיקות

כפי שמסביר האדמו"ר הרשב"י **ערבות= מתיקות. ליהודי אחד צריך להיות מתוק יהודי שני.**

שלב ה – סיפורים לדמותו

הרב נריה לא רק דקלם את המושג הזה אלא חי אותו בחייו. כל פועלו היה מתוך תחושת אחריות ומעורבות עם
ולמען עם ישראל, כך חי את חייו, הקים את המפעלים השונים, וחינך דור שעניינו במבט אל כלל ישראל
מצורף קובץ עם סיפורים מדמותו של הרב נריה, ניתן לספר אחד או יותר מתוך הסיפורים לילדים

שלב ו

בשיעור האחרון פגשנו טעימה קטנה מדמותו של הרב נריה ומעיקרון הערבות שהיה נר לרגליו

את העקרונות הללו שהרב התווה לנו אנחנו רוצים לחיות וללכת לאורם,

ננסח יחד עם התלמידים "כתב ערבות כיתתי" – הילדים ינסו לתרגם את עקרון הערבות להנהגות ועצות
להתנהגות כיתתית

• ניתן לכתוב את "כתב הערבות" על גבי גיליון גדול ובסופו יחתמו כל ילדי הכיתה.

"חייב אדם להיות ערב לעמו"

עשרים שנה לפטירתו של הרב משה צבי נריה זצ"ל

"חייב אדם להיות ערב לעמו"

תולדות חייו

הרב משה צבי נריה זצ"ל (מתוך אתר "בני עקיבא")

הרב נריה נולד ב- כ"א בשבט תרע"ג (1913) לר' פתחיה ורחל מנקין. כבר מינקותו ספג את ריח התורה שכן אביו היה רב העיירה קורצ'ה שברוסיה הלבנה והיה אישיות גדולה ומוערצת גם על בנו. הרב פתחיה היה יושב עם בנו ולומד לאחר שסיים את מחויבותיו והיה משנן לו שצריך ללמוד תורה לפחות עד גיל עשרים – אם לא יותר.

לאחר שלמד ב"חדר" עד גיל מצוות, נסע משה צבי ללמוד בישיבת מינסק המפוארת. כשרונו בלימוד הורגש עד מהרה והוא נחשב לאחד התלמידים המצוינים, אך משה-צבי לא הסתפק בלימוד התורה בגלות: נפשו כמהה לארץ הקודש. והנה, בשנת תר"צ (1930), נודע לו שיוכל לעלות ארצה באמצעות אשרת נסיעה מיוחדת לתלמידי-ישיבות. מיד כתב מכתב אל הרב קוק והוסיף לו כמה דברי תורה מפרי עטו. דבריו הרשימו את מאוד את הרב קוק וכעבור תקופה קצרה קיבל ממנו אשרת עליה וכרטיס נסיעה. כאשר הגיע בכ' תמוז ארצה, שם פעמיו ישירות לביתו של הרב קוק שקלט אותו באהדה והכניסו לחוג ישיבת מרכז הרב.

שנותיו בישיבה היו שנים משמעותיות בעיצוב דרכו בחיים ושנים מאוחר יותר יספר: "בארץ ישראל, בישיבת הרב למדתי להעמיד במרכז חיי את היהדות הציבורית, הלאומית. למדתי שכל אדם מחויב לחשוב על עם ישראל, לדאוג לעמ", לראות את עצמו ערב לעם ישראל

תחושות אלו, הניעו את משה צבי שכונה "נריה" בפי חבריו, ולהצטרף אל סניף בני עקיבא בירושלים ומאז הקשר עם בנ"ע לא פסק עד יומו האחרון. החל בכתבת ההמנון (יד אחים) ועד ריכוז סניפים, ארגון פעילויות וקשר שוטף עם החניכים.

"לרבי עקיבא, היו לפי האגדה, 24,000 תלמידים. תמיד חשבתי שזו מן הפלגה של אגדות שהרי אין אדם יכול בשנות חייו בעולם הזה להעמיד באמת רבבות תלמידים, פשוטו כמשמעו. והנה, איתנו בימינו, ישנו איש שיש לו ממש כפשוטו – רבבות תלמידים חיים וקיימים ונוהגים כבוד זה בזה".

(מתוך דברים שכתב עליו אורי אליצור)

באחד מסמינריוני המדריכים בשנת תרצ"ט, החליט הרב נריה שאין אפשרות למנוע את הסחף של הנוער בדתי אל עבר החילוניות ללא מוסד חינוכי "משלנו". וכך מוסד הרעיון, והוקמה מתוך קשיים, ישיבת בנ"ע "כפר הרא"ה" שהתחילה מישיבה קטנה עם 13 תלמידים והלכה ושגשגה והייתה לאם הישיבות.

מישיבות אלה צמחו ועלו רבבות תלמידים ותלמידות, חניכים וחניכות, שהגשימו וממשיכים להגשים את חזונו של הרב נריה זצ"ל ושל רבו- הרב קוק זצ"ל.

רבנות סופר על הרב נריה – המחנך, ראש הישיבה, הדמות – האדם שדאג לכל תלמידיו לפרטים הקטנים ביותר, הכניס רוח חיות ושמחה לכל דבר שעשה ויצק תוכן של אמונה ובטחון אמיתיים.

דבריו האחרונים שאמר על ערש דווי, כשהמחלה האיומה כבר כמעט הכריעה אותו, יכולים אולי להוות סיכום וגם מעין צוואה לדמותו הייחודית והמיוחדת:

"תנו לי קצת עירוי דם לנפשי לחזק אותה ולחזק את תלמידיו.

אני מבקש!

קדושה – אני מבקש.

קודש הקודשים – אני מבקש.

תנו לי קדושת ארץ ישראל.

תנו לי קדושת אהבת ישראל.

לא סתם דיבורים תנו לי הרגשת קדושת ארץ ישראל!"

ואז קרא כמה פעמים בקול גדול:

"שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד".

סיים במילים: "נוציא את כולנו ונתקדש כולנו". ונדם ב- י"ט בכסלו תשנ"ו (1996)

"חייב אדם להיות ערב לעמו"

סיפורים לדמותו של הרב נריה

מפתח-הלב

היה בישיבה תלמיד כבד שמיעה. אחר כל שיעור בבית המדרש צריך היה לשבת כמה שעות לבד: "לחזור על החומר. כשנודע הדבר לרב נריה פנה אליו, נתן לו את המפתח לחדרו הפרטי ואמר "...קח ושב בחדרי. שם יהיה לך שקט "...באיזה מקום בארץ תמצאו תלמיד עם מפתח לחדרו הפרטי של ראש הישיבה(צבי צביבל)

מדיניות הדלת הפתוחה

לרב נריה היה חדר בישיבה ותמיד הקפיד שהדלת תהיה פתוחה, קיבל בסבר פנים יפות כל אחד והיתה לו סבלנות לכולנו. כאשר "זרקו" תלמיד מהישיבה ובאו חבריו להתחנן ולעמוד על נפשו, לא תמיד שכנעו את הרב, אך כאשר תלמיד אמר לרב כי הוא אחראי שה"זרוק" יהיה בסדר- מיד קבלו. "בחזרה (דובי טל)

דמעת-מחנך

לאחד מהתלמידים נעלמו משקפי השמש והוא התלונן לפני הרב נריה. הרב לא היה מוכן לקבל " שחבר גנב מרעהו והיציע לו לחפש את המשקפים היטב. כשנעלם דבר נוסף עדיין סרב להאמין. והעלה השערה שמישהו מבחוץ שם ידו על הדבר כשפנו אליו בשלישית לא יכול היה לשאת זאת יותר וביקש מכולם לעלות לבית המדרש. הוא ניסה. לדבר בפני החברים, אך לא הצליח והחל לבכות. הרגשתי את כאבו העצום ובכיתי גם אני. כשהרמתי את הראש ראיתי שיצא. ישבנו דמומים דקות ארוכות ואחר כך יצאנו לאיטנו. "מאז פסקו הגנבות(רפי קפלן)

הרגשת יחד

שנה אחת ביקש ממני לצלם פיוטים לראש השנה מהמחזור הספרדי וללמד אותם בתפילה " בישיבה. כך עשיתי. למחרת, לאחר תפילת שחרית של ראש השנה ניגש, עצר את התפילה וביקש ממני ללמד את הפיוטים לכולם. הוא עשה הכל כדי לתת לתלמידים הרגשה של "שותפות ויחד (א. מועלם)

דוגמה אישית

דומה, שאי אפשר היה לו לראות דבר שאינו מתוקן ולא לעשות לתיקונו. תמיד עסוק. כאן מארגן ערימת ספרים על פי דרגתם ועל פי חומרת קדושתם, שם מפנה מעבר מסטנדר שחוסם, מרים ומזיז, ומושך ומיישר, ומשלים ומשכלל, בהדר וביופי ובחכמת-לב כבצלאל.

אין הרב נריה מטיף, אינו דורש ואינו מרבה בהערות לתלמידיו. מחנך הוא הרב נריה. מחנך במעש, משפיע במופת הדוגמה האישית שמכנין בטבעיות, בפשטות ובהצנע לכת. איזה תלמיד יהיה מסוגל לחלוף על פני נייר מוטל בלא לפנותו, אחרי שראה אינספור פעמים את ראש הישיבה שלו מתכופך ומרים? לא רק אי-נעימות ובושה תאחז בו כי אם תחושת צורך טבעי תמלא אותו – לעשות כמעשה הרב הנערץ, כי כך יש לנהוג, שכן נוהגים הגדולים.

אשר הותירו הנערים

רגילים חסידיים שאוכלים הם "שיריים" ממאכל רבם... הרב נריה רגיל היה לאכל "שיריים" ממאכל תלמידיו... השעה – שעת ארוחת הבוקר בחדר האוכל. חופזים נערים במאכלם בפתח יום עמוס, ואין ליבם נתון לקטנות. ממילא מותירים הם חצאי גביעי לבן ושאריות פרוסות לחם על גבי שולחן שאכלו בו. והרב בין שולחנות יעבור, במאור פנים ובמנוח ראש ב"בוקר טוב" יברך, ובלא אומר יאסוף שאריות המזון, יפרוש לשולחן פינתי ויאכל את אשר הותירו הנערים.

"חייב אדם להיות ערב לעמו"

המכבד את הבריות

נכנס אני אל חדרו – ואנוכי ר"מ צעיר ומתחיל – והוא, קם בפני וקד קידה. חולף על פניו במסדרון – והוא עסוק בשיחה עם תלמיד על ספסל – מוטה משהו על צידו מחמת כאב שכבר אז קינן בו, והוא מבחין בי, קם בבהילות וקד קידה בפני. בפני! מצעירי תלמידיו... פעמים ראשונות זכורני, סקרתי השטח סביבי, לאתר האדם הגדול שלכבודו קם הרב, עד שהבינתי – גדולתו שלו היא שקמה גם ניצבה.

"בן זומא אומר: איזהו מכובד? המכבד את הבריות" (אבות ד', א).

איש שלום

בכל שאפנו להידמות לו, להיות במותו. בדבר אחד היה עלינו להשיגו על מנת שנהיה כמותו – ולא עלתה בידינו: הקדמת שלום. לא ניתן היה בשום אופן להקדימו לשלום. אמנות מיוחדת היתה לו להקדים שלום לכל אדם, בכל עת ובכל מקום – לרב ולצעיר, לאיש ולאשה ואף לתינוקות שבחצר או בעגלה. כרבי מתיא בן חרש, שדרש: "הוי מקדים בשלום כל אדם" (אבות ד' טו), וכר' יוחנן בן זכאי "שלא הקדימו אדם שלום מעולם, ואפילו נכרי בשוק" (ברכות יז).

הדמעות

בתקופת המאבק לעצירת הנסיגה מסיני, הצטרף הרב נר"ה עם משפחתו לתושבי ימית, והשתלב בישיבת ימית. על דבר אחד ידובר: הדמעות. הרב נר"ה בכה הרבה באותם ימים, פשוטו כמשמעו. כאחרים דיבר, נאם, אך היה היחידי שראיתיו בוכה בדמעות שלישי בתפילה, בעת אמירת תהילים בציבור. במזמור פ"ג, בהגיעו לפסוקים: "אמרו, לכו ונכחידם מגוי ולא יזכר שם ישראל עוד... אשר אמרו נירשה לנו את נאות אלוקים" היה הרב נר"ה פורץ בבכי מר באין מעצור. בכיו מהדהד עד היום באוזניי.

כל מי שראה את הרב שבגילו עזב את משמרתו בישיבה בכפר הרואה ו"הלך עם הצאן" באשר הם שם במאבק, כל מי ששמע את תפילותיו וראה את דמעותיו, קלט את ה"מסר" העיקרי – על ארץ ישראל יש להיאבק, על הנסיגה יש לבכות. אם יש מי שהורס – אנו תפקידנו לבנות!

דמעותיו של הרב נר"ה זצ"ל לחלו לעצמותיהם של רבים שראו את כאבו עין בעין. את "חידק" אהבת הארץ שהקריין הרב נר"ה נטלו עמם, והזרעים שנזרעו בימית נבטו מאוחר יותר בעשרות ישובים שהוקמו במרחבי ארץ האבות, יישובי "תורה ועבודה" ברוח אם ישיבות בני עקיבא. (הרב ישראל אריאל)

אתם האותיות שלי

בלילה בו מלאו לרב נר"ה "גבורות" הלכנו חבורה של כשלושים-ארבעים בחורים, עמדנו על הכביש מול ביתו ופצחנו בשיר... לאחר כמה דקות של ניגון וריקוד, פתח הרב בדברים. הוא הודה לתלמידים, השתעשע בדברי תורה ולבסוף, בהתייחסו לכתיבת ספר תורה לכבודו, פנה אלינו ואמר: "אתם האותיות שלי". הוא הסביר כי מבצע "אות לגבורות" הוא סמל לספר התורה שכתב בעצמו, וכל אחד מתלמידיו הוא אות בספר התורה שלו. מאותיות אלו הוא שואב את כוחו. "כשאני רואה תלמידים עולים מעלה בתורה ויראת שמים, נוסף לי כוח ואומץ להמשיך ולעשות". (אייל פישלר)

אבן נגולה מלבו

בליל ז' מרחשוון (שכב הרב נר"ה על ערש ווי, חודשיים לפני שהמחלה הכניעה אותו) אמר לי הרב נר"ה: "בערב זה נהגתי להזכיר לבחורים בישיבה את השינוי בתפילה – להתחיל לבקש גשמים, ואת הדינים הנוהגים כשנפלת טעות. אני מבקש שתזכירו זאת כדי שלא יטעו". חייכתי ואמרתי כי כבר הזכירו, ואף הדפיסו טבלה ברורה של הדינים וההלכות הנוהגות במקרה של טעות, וכן כל ר"מ גם ידבר עם התלמידים לפני תפילת ערבית. הרב נר"ה חייך, ומבט של הקלה בעיניו: "אבן נגולה מלבי. תודה".

התפעלתי: אדם, אף אם הוא גדול, הסובל ייסורים כה קשים – ובכל זאת חושב על תלמידיו שלא יטעו בתפילתם, שהכול יהיה לרצון לפני הבורא! (הרב שמחה אריאל)

את אחי אנוכי מבקש

במהלך מלחמת יום כיפור נפגשתי יום אחד בכבוד הרב נריה, כשהוא נוסע בין הכוחות השונים בדאגה עמוקה לתלמידיו, בבחינת "את אחי אנוכי מבקש". סייעתי לו כמידת יכולתי להגיע ליחידות שביקש. במלחמת ההתשה שלאחר המלחמה ביקשני לבקר אצל חיילי המילואים. וכך, בא אל המחנות, אסף חיילים בכפור של הגולן החורפי, וחימם את הלבבות בדברי תודה וחיזוק האמונה. כדרכו, ליווה את דבריו בניגון ושירה וסחף אחריו אנשים מכל השכבות והזרמים, חיילים ומפקדים, בני עיר וקיבוצניקים (הרב ישראל אריאל)

עוד העולם ישן את שנתו, השמש שלחה את קרניה הראשונות על פני הארץ. והנה מתוך דממת הובקר קול בוקע ועולה: "ישראל עם קדושים קומו לעבודת הבוקר"

מחדר לחדר ניזרק קול שירה של הרב נריה בחלל האוויר ומעיר את הישנים, חברים קמים ויוצאים החוצה, עומדים רגעים ספק רדומים ספק מוקסמים. ערפילי אדים נשאים באוויר, רסיסי הטל מבריקים בגביעי הפרחים אולם צפירות האוטובוסים שם רחוק על פני הכביש מזכירים כי העולם נעור והתחיל את עבודת יומו. אחרי הרחיצה הולכים החברים ישר אל חדר התפילה ... (מנחם כהן)

מנחם לשבורי לב

בנפול בנם החייל, הופתעה משפחת מנדל לקבל מכתב ניחומים מרגש מהרב נריה, הרב לא הכירם אישית אולם כשקרא בעיתון על האסון שפקד אותם זמן קצר אחר שהאם השכולה התייתמה מאביה ומאימה כתב מעומק ליבו: "אין מילים לנחם הורים שכולים, ורק הידיעה כי רבים רבים הכואבים את כאבם – יש בה בכדי לאמץ במשהו את הלב הדווה. הרופא לשבורי לב יחזק אתכם, ואנו כולנו תפילה כי יאמר למלאך המשחית הרף (צלה בר אלי)

מי שיש לו זמן אין לו זמן...

מורגל היה לאמר שהקב"ה יציל אותי ממי שיש לו זמן "פנוי"..

מעשה ובאו אליו ושאלו: האם אנחנו מפריעים?

ענה: בוודאי..

שאלו: אז אולי נבוא בזמן אחר שלא נפריע?

ענה: ח"ו שיהיה לי זמן כזה שלא תפריעו

אלו ואלו

הרב הדריך אותנו לשמוע ולהאזין לכל אחד גם אם לא מסכימים לדבריו – אולי בכל זאת יש בהם משהו, וגם אם לא, הרי שהשני חושב שכך הם פני הדברים, או שעבורו הם חשובים. תן לו הרגשה שאתה מחשיב ומכבד את דבריו.

אחד מן החבורה

בוקר אחד, כשסיימתי את ארוחת הבוקר שלי, עברתי בין השולחנות וחיפשתי לי עיתון, לאחר כמה דקות של המתנה הגיע תורי, ולקחתי את העיתון המבוקש. כשהסתובבתי ראיתי את הרב נריה, שישב בקצה השני של חדר האוכל, מנפנף בידי לעברי, ניגשתי אליו. הרב ישב בחברת כמה תלמידים וסעד עימם. הוא שאל אותי אם אני מוכן לתת לו את העיתון. מאחר שאני לא הספקתי לקרוא אף לא מילה אחת נשארתי עומד ליד הרב, כש"הצופה" מונח על השולחן, וכך יצא שקראנו שלושתנו יחד. הרב נריה התלמיד שליידו ואנוכי

תוך כדי קריאה אמר לנו הרב, בתגובה לאחת הכתבות שהוא צריך לשלוח מכתב לאדם ששמו הוזכר בעיתון. מיד פרץ יכוח הלכתי – פוליטי בין אותו תלמיד לרב נריה, גם אני הצטרפתי לויכוח לאחר רגע רק אחר כך, כשהעירו לי כמה חברים, הבנתי עד כמה מיוחד הדבר. ראש הישיבה היושב עם תלמידיו לסעוד על אותו שולחן, קורא עימם את אותה פיסת עיתון, ואף מתווכח עימם על הכתוב בו – ממש כמו אחד מהחבר'ה, חלק בלתי נפרד מהחבורה.

מסכנים, רעבים שלי

מעשה ופרצו שני חברה למטבח ולקחו מצרכי מזון

מיד נודע שהם נשלחו לביתו של ראש הישיבה.

"חייב אדם להיות ערב לעמו"

כל החברה המתינו לשמוע מהם בשובם מה העונש שיוטל עליהם. מה התפלאו הם כשהחברה חזרו עם חיוך מבויש ומכתב ביד. וכך ספרו-
הרב נריה הזמין אותם הביתה, דיבר עמם מתוך דאגה: מה קרה? אין מספיק אוכל? אם אתם רעבים – הבעיה בישיבה, צריך לטפל במטבח. לא מתוך כעס נאמרו הדברים אלא בדאגה כנה.
בקש לשמוע מהם מה חסר, יחד כתבו תפריט חדש, ונשלחו להביא את המכתב עם התפריט החדש לצוות המטבח!
(רפי קפלן)

הרב דואג לחבר'ה הצעירים

קבוצה של חבר'ה "התפלחו" בזמן הלימודים למכולת וקנו ממתקים. תוך כדי שהם יוצאים עם השקית המלאה דברים טובים נתקלו ברב נריה. החבר'ה היו המומים: מה הרב יגיד? אולם הרב לא אמר דבר והמשיך בדרכו.
אחרי כמה דקות נעצר, הסתובב ושאל: "קניתם גם לקטנים?"